

Noter til japansk religion: buddhisme

Kapitlet i bogen omhandler buddhismen i dens mangfoldighed, men komprimeret til tre forskellige typer; esoterisk buddhisme, folkelig buddhisme og klosterbuddhisme. De enkelte typer overlapper naturligvis i virkeligheden, men er anvendelige til at vise centrale dele af japansk buddhisme.

På hjemmesiden er der materiale til introduction af den klassiske, indiske buddhisme, ikke mindst med repræsentative tekster. Disse kan anvendes som almen indføring til den japanske buddhisme, hvad enten man underviser i japansk religion eller i buddhisme (med japansk buddhisme som empirisk *case*).

Det er en ofte udbredt forestilling, at den indiske buddhisme (eller måske snarere: den typisk "vestlige" læsning heraf) står for den "autentiske" religion, og at senere forekomster heraf er mere eller mindre forvrængede afarter heraf. Omvendt har andre anskuet buddhismens udvikling som en evolutionær, nærmest teleologisk udvikling, frem mod "finere" former som fx vajrayana eller zen. Sådanne udviklingsscenerier er helt relevante, men er ofte udsprunget af religiøse diskurser. Et godt diskussionsemne, som bør kunne udfordre (og evt. frustrere) enhver religionslærer er forholdet mellem fx Buddhas første prædikener og nuværende tekster omhandlende emner, der synes milevidt herfra. Hvad er sammenhængen? Beror forskelle på misforståelser, nyfortolkninger, institutionel eller teologisk diversitet, kulturelle eller sproglige tilpasninger? Og i bredere forstand: er det overhovedet buddhisme? Hvorfor (ikke)?

Et andet perspektiv er at fokusere på (primært) den japanske kontekst. Hvad er unikt, typisk, forskelligt ved buddhismen i forhold til anden japansk religion? Hvilken rolle spiller den i historien, i samfundet, for japanerne?

Videoer

Videoerne på denne side illustrerer og er opdelt i forhold til de buddhistiske typer. De kan bruges til at anskueliggøre teksterne, men er samtidig med til at understrege det fællesgående tema for megen japansk levende religion: fokus på institutionen (guderne/buddhaerne,

munkene, præsterne, templerne) og på ritualerne (formaliseringen, dennesidig fortjeneste, overgangsritualer).

Esoterisk buddhisme

Ildritual: Videoen er ikke fra samme sted, som teksten af samme navn (tekst 30), men fra samme retning, nemlig shingon-buddhismen. Både tekst og video fokuserer på beherskelsen af den symbolske ild, men i videoen kommer denne yderligere til udtryk ved, at lægbuddhisterne selv deltager aktivt heri ved at gå på gløder, efter at præsterne har "tæmnet" ilden til tonerne af hjertesutraen.

Link til **maraton-munke** illustrerer tekst 29 om de asketiske strabadser for munkene på Hiei-bjerget.

Folkelig buddhisme:

Dharma-møde: Optagelserne stammer fra 1999, fra shinbuddhist templet i Kuwana, og illustrerer at shinbuddhismen, som en del af den folkelige buddhisme, også har andet på programmet end begravelser. For eksempel lægges der vægt på at forklare denne buddhismeforms ideer til lægtilhængere gennem møder afholdt om søndagen en gang om måneden – nogle møder med mange deltagere som dette, andre med få.

Præstens navn er IKEDA Yutai og han prædiker over en af de 3 sutraer shinbuddhismen bygger på, *Muryoju-kyo*, der beskriver Amida Buddha og hans tilbud om at frelse troende mennesker.

Oplægsholdere er ofte præster hentet udefra – som har ry for at være gode til at popularisere begreberne – men også lægtilhængere har mulighed for at tale.

Shinbuddhistisk begravelse: Med disse videoscener (også fra 1999) er vi på mere traditionel grund for shinbuddhismen, nemlig begravelser – eller faktisk bisættelser, da der er tale om kremering og efterfølgende urnenedsættelse. Se tekst 34 i bogen: "Regler vedrørende kremering".

Præstens navn er KOZAKURA og hans tempel er Minkoin i Nagoya. Hans svoger er HIRANO Hiroshi, og bisættelsen foregår i familien TSUDA.

Bemærk det folkereligøse element, hvor bedemanden – ikke præsten – strør salt på urnestedet, modsat den ortodokse lære, som tager afstand fra "overtro".

Morgenrecitation i et shinbuddhistisk tempel i Kumamoto: Scenerne fra Shinshu-ji templet i Kumamoto, besøgt 1999, er et eksempel på socialt engageret buddhisme. De unge mennesker i video-klippene har været på kant med loven, og i stedet for ungdomsfængsel har de fået tilbudt resocialisering i dette shinbuddhist tempel, hvor de deltager i de daglige ceremonier og hjælper til med de tryksager, som dette meget aktive tempel sender ud til menigheden.

Bemærk problemerne vedrørende arvefølgen: Præsten er nyligt død, hans sønner er ikke uddannet endnu til at overtage templet, så præstens kone (myndig og kaldt "Sergenten" af de unge lovbrydere) har ansat en midlertidig præst, som har præget stedet med tanker fra socialt engageret buddhisme, blandt andet var han en stor beundrer af vietnameseren Thich Nhat Hanh.

Sommerafslutning i børnehaven: Shinbuddhismen engagerer sig i høj grad i uddannelse, lige fra børnehaven til universitet. Den krævede adskillelse af religion og stat ifølge den japanske forfatning kan nogle gange volde problemer i de højere skoleklasser, men løses ofte ved at lade den religiøse undervisning i buddhismen være et studiekreds-tilbud efter skoletid. Præstens navn er KOZAKURA, hans tempel er Minkoin i Nagoya, og optagelsen er fra 1999.

Daikoku matsuri og buddhistisk mindeceremoni er begge optaget på et Nichiren-buddhistisk tempel, og tilhører således ikke shinbuddhismen. De er alligevel typiske for folkereligøse praksis (og kan hverken karakteriseres som esoterisk eller klosterbuddhisme). Første klip viser den typiske festival (*matsuri*) stemning, som ellers også er karakteristisk for Shinto-festivaler. Mindeceremonien, hvor præsten reciterer sutraer henvendt til buddhaerne for forfædrene på vegne af familien, er typisk for al japansk buddhisme; dog er præsten her mere "højrøstet", end de fleste.

Klosterbuddhisme:

Daruma matsuri er fra et lille zen-tempel i Kyoto, hvor ejeren i generationer har samlet på ikoner af zen-buddhismens legendariske stifter, Bodhidharma (Daruma). En gang om året er der Daruma-festival. **Empukuji manninko** afholdes to gange om året, men med samme funktion: zen-templerne åbnes for menigheden, så denne (og alle andre) kan komme og få del

i den hellige "kraft" ved forskellige ritualer. Teksten på hjemmesiden "**Lykke, helbredelse og toiletvandring**" er en beskrivelse af dette ritual.

Videoer med fejringen af nytåret (**daihannya-e**), af Myoshinji-templets stifter **Kaizan Egen** samt af **Buddhas fødselsdag** er alle fra det store zentempel kompleks Myoshinji i Kyoto.

Disse ritualer er typisk kun for præster; mens nytårsrotationen af teksterne opføres med teatralisk engagement, er de sidstnævnte langt mere formelle og mindre levende, end de mere folkelige ritualer.

Link til **zen-koan i praksis** kan bruges til illustration af tekster 35 og 36.

Traditionel buddhisme og moderne udfordringer:

Klippet fra **Buddha Bar** (*Bozu Ba*, tekst 40) i Tokyo illustrerer alternative måder at vise buddhismen frem på. Kan evt. kombineres med rappen **I'm too sexy for my sutras** eller **Holy hip hop** (links).